

พฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 4
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

Ethical Behaviors of School Administrators in Phanat Nikhom Group 4
Under Chonburi Primary Educational Service Area Office 2

สุดาพร ศรีพรหมมา

Sudaporn Sripromma

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master's degree student Education Administration Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: 6353100018.edu@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 และ 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและระดับการศึกษา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ประชากรประกอบด้วย ครูกลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 จำนวน 158 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 113 คน มีวิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าที

ผลการวิจัย พบว่า 1) พฤติกรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และจำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมและรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: พฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the ethical behavior of school administrators in Phanat Nikhom Group 4 under Chonburi Primary Educational Service Area Office 2; and 2) to compare the ethical behavior of school administrators in Phanat Nikhom Group 4 under Chonburi Primary Educational Service Area Office 2, classified by work experience and educational level. Research methodology was descriptive research. The population included teachers, totaling 158 teachers in Phanat Nikhom Group 4 under Chonburi Primary Educational Service Area Office 2. Sample included 113 teachers randomized by simple sampling random. There were methods of conducting research which included research instrument, data collection, data analysis and statistics used in data analysis. The instrument used for data analysis was a five-point rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, arithmetic mean, Standard Deviation, and t-test.

Major findings: (1) the ethical behavior of school administrators in Phanat Nikhom Group 4 under Chonburi Primary Educational Service Area Office 2, in the overall and each aspect, were at high levels; and (2) the comparison of the moral, ethical behavior of school administrators Phanat Nikhom Group 4 under Chonburi Primary Educational Service Area Office 2, classified by work experience and educational level, in the overall and aspect, there were no difference.

Keywords: Ethical Behaviors, School Administrators

บทนำ

ในปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจและสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป ความเจริญมุ่งค้ำทางวัตถุได้เจริญก้าวหน้ากว่าความเจริญมุ่งค้ำทางจิตใจ ทำให้คนตกเป็นทาสของวัตถุนิยมและบริโภคนิยมทำให้คนมุ่งแสวงหาแต่ความสุขทางวัตถุที่เรียกว่า สามีสุข มีความเห็นแก่ตัวมากขึ้น เห็นแก่ผู้อื่นน้อยลง ขาดความเอื้ออาทรและช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน ไม่เห็นความสำคัญของศาสนา คุณธรรม จริยธรรม และปัญหาสุดท้าย คือ ปัญหาจากกระแสโลกาภิวัตน์ ในปัจจุบันสังคมโลกาภิวัตน์เป็นยุคของความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร จึงมีอิทธิพลต่อความคิดจิตใจและพฤติกรรมของมนุษย์มากยิ่งขึ้น คนไทยจำนวนไม่น้อยได้ตกเป็นเหยื่อของข้อมูลข่าวสารและการโฆษณา ถูกอิทธิพลทางวัฒนธรรมและค่านิยมจากต่างประเทศครอบงำลุ่มหลงในวัฒนธรรมและค่านิยมจากต่างประเทศ ไม่สนใจคำสอนและศาสนาและวัฒนธรรมไทย จึงทำให้เกิดการบดบังหรือในจริยธรรม จริยธรรมจึงเป็นพื้นฐานแห่งความเจริญรุ่งเรืองมั่นคงและสงบสุขของปัจเจกชน สังคม และประเทศชาติ รัฐทุกรัฐมีแนวนโยบายให้ประชาชนมีจริยธรรมอันเป็นหลักประการแรกและถือเป็นอุดมคติ จริยธรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนทุกคนในทุกอาชีพ ทุกสังคม สังคมจะอยู่รอดได้ก็ด้วยมีจริยธรรมจะสงบสุขหรือวุ่นวายก็อยู่กับจริยธรรมที่ปัจเจกชน การทุจริตคดโกงในวงราชการต่าง ๆ การเบียดเบียนกันในรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นเหตุให้สังคมเสื่อมโทรม มีสาเหตุที่แท้จริงมาจากการขาดจริยธรรม หากคนเป็นทรัพยากรมนุษย์ของประเทศได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรมควบคู่กันไป ย่อมก่อให้เกิดระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพ นำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าของสังคมและประเทศในที่สุด

กระทรวงศึกษาธิการ ได้เห็นความสำคัญของการศึกษาโดยเน้นผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรในวงการศึกษาทั้งหลาย และชุมชนทั้งหมดเป็นกัลยาณมิตรที่จะช่วยเหลือ ชักนำส่งเสริมกล่อมเกล่าให้นักเรียนมีความรู้ความก้าวหน้า เป็นคนเก่งพร้อมด้วยความดีความงามที่ประสานกลมกลืนกับความสุขสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จึงได้จัดตั้งโรงเรียนวิถีพุทธขึ้นเพื่อให้บุคลากรทางการศึกษานำคุณค่านิยมของพุทธศาสนามาสู่สังคมไทยโดยให้โรงเรียนทำความเข้าใจกับสังคม ทำแผนสู่การปฏิบัติให้มีศีล สมาธิ ปัญญา มีครูและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในวิถีชีวิตจริงในลักษณะสอนให้รู้ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น โดยการจัดอบรมบุคลากรโดยเฉพาะผู้บริหารทุกคนต้องผ่านการอบรมจัดให้วัดเป็นสถานที่ฝึกอบรม เพื่อเน้นให้ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียนและสังคมทั่วไป คุณธรรมและจริยธรรมมีความสำคัญมากผู้บริหารทุกคน ทุกระดับจะต้องมี โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อช่วยให้การบริหารงานในสถานศึกษาราบรื่น บรรลุจุดมุ่งหมาย ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาขาดคุณธรรมและจริยธรรมจะไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชาขาดความศรัทธาในตัวผู้บริหาร การบริหารงานต้องยึดกฎระเบียบของทางราชการ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เราสามารถพัฒนาได้ด้วยการศึกษาหาความรู้เพื่อเป็นบันไดสู่ความสำเร็จในชีวิตมีความมั่นคงในอาชีพ มีความเป็นอยู่ที่สบายกว่าคนอื่น ได้รับการยกย่องนับถือ และการบริหารงานผู้บริหารจะต้องมีคุณธรรมในการครองตน คุณธรรมในการครองคน และคุณธรรมในการครองงาน (อนันตชัย พงศ์สุวรรณ, 2547: 14)

คุณธรรม จริยธรรม เป็นบทบัญญัติของความดีงามของบุคคลที่ส่งผลต่อการประพฤติดีประพฤติชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องมีคุณธรรม จริยธรรมซึ่งไม่ใช่มีพฤติกรรมที่ยึดกรอบกฎหมายอย่างเดียวเท่านั้น แต่ต้อง

ประเพณีปฏิบัติให้อยู่ในกรอบคุณธรรมที่สั่งตามพฤติกรรมจริยธรรมของสังคมที่ได้รับการยอมรับและเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยสร้างศรัทธา สร้างแรงจูงใจให้เกิดความสามัคคี ร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ร่วมงานในองค์กรและบุคคลทั่วไปเกิดความเชื่อมั่น เชื่อถือและศรัทธาในตัวผู้นำและองค์กรจนได้รับความไว้วางใจในที่สุด (ประทวน บุญรักษา. 2551: 3) คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารทุกคนต้องมี เพราะจะช่วยให้ทุกส่วนขององค์กรดำเนินกิจกรรมไปตามที่มุ่งหวังไว้ นั่นคือ เป้าหมายความสำเร็จของงานและการบริหารงานผู้บริหารจะต้องมีคุณธรรมในการครองตน ครองคนและครองงาน หากผู้บริหารมีความรู้แต่ขาดคุณธรรม ย่อมจะไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีหลักคุณธรรม 3 ด้าน ดังนี้ คือ 1) คุณธรรมในการครองตน ได้แก่ สัจสุจริต 4 ไตรสิกขา ทิโรตตปละ และสติสัมปชัญญะ 2) คุณธรรมในการครองคน ได้แก่ พรหมวิหารธรรม สังคหวัตถุธรรม และทศพิธราชธรรม และ 3) คุณธรรมในการครองงาน ได้แก่ อธิบาทธรรม และฆราวาสธรรม พฤติกรรมคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการบริหารงานในสถานศึกษาเป็นอย่างมาก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2545: 28-43) และอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้คุณธรรม จริยธรรมถือเป็นเรื่องที่ได้รับบารกกล่าวถึงกันมาก เมื่อใดก็ตามที่สภาพสังคมเกิดความสับสนวุ่นวาย ขาดความสงบสุขอันเนื่องมาจากความประพฤติหรือการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมของสมาชิกบางคน บางกลุ่มในสังคมก็จะมีภาวะวิเคราะห์วิจารณ์กล่าวโทษกันว่าเป็นเพราะคนไทยในปัจจุบันขาดคุณธรรม จริยธรรม ปรากฏการณ์เช่นนี้อาจนับได้ว่าเป็นปัญหาสังคมลักษณะหนึ่ง ที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการ ปัจจัยประการหนึ่ง คือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้กระแสตะวันตกหลังไหลเข้ามาในสังคมไทยอย่างรวดเร็ว ผลกระทบของปัจจัยเหล่านี้ส่วนหนึ่งปรากฏออกมาในลักษณะของการที่บุคคลมีความเห็นแก่ตัวมากขึ้นและมีแนวโน้มที่บุคคลบางคนจะกระทำทุกวิถีทางเพื่อแสวงหาความสุขและผลประโยชน์ส่วนตนโดยไม่คำนึงถึงความทุกข์ยากและความเดือดร้อนของบุคคลอื่น จึงควรปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง หันมาประพฤติในสิ่งที่ถูกต้องดีงามตามมาตรฐานที่สังคมยอมรับและต้องการให้มากขึ้น (กรมวิชาการ, 2544: 1) ด้วยเหตุผลดังกล่าว คุณธรรม จริยธรรมจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะเสริมสร้างความสงบและความเจริญให้แก่ประเทศชาติ เพราะความสงบสุขของประเทศชาติจะมีได้ก็ต่อเมื่อคนในชาติมีคุณธรรมบางประการที่ทำให้ไม่เบียดเบียนกัน ไม่เอาัดเอาเปรียบกัน ไม่ใช่สิทธิเสรีภาพจนเกินเลยล่วงล้ำสิทธิกันและกัน ไม่ละเลยการปฏิบัติตามกฎหมาย วินัย และจรรยาวิชาชีพที่ใช้อยู่บังคับกัน เป็นต้น และความเจริญของประเทศชาติจะมีได้ก็ต่อเมื่อคนในชาติมีคุณธรรมบางประการที่ทำให้ร่วมมือร่วมใจกัน มุ่งมั่นสร้างและพัฒนาประเทศชาติ เสียสละประโยชน์ส่วนตัว เพื่อส่วนรวม ช่วยป้องกันภัยที่จะบังเกิดแก่ประเทศชาติ มนุษย์แต่ละคนมีหน้าที่มากอย่าง การจะทำหน้าที่ทุกอย่างให้สมบูรณ์นั้นเป็นเรื่องยากอย่างมาก มนุษย์ที่ดีที่สุดและหาได้ยากก็คือ มนุษย์ที่ทำหน้าที่ของตนสมบูรณ์ที่สุดนั่นเอง คนกวาดถนนที่ทำหน้าที่ของตนดีที่สุดดีกว่าอธิบดีหรือรัฐมนตรีที่มีข้อบกพร่องมากมาย (Kant, 1974: 85-87) ครูสภาได้ตระหนักถึงความสำคัญและได้จัดทำโครงการหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของผู้ประกอบอาชีพทางการศึกษา ประจำปี 2556 และให้ครูสภาเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการจัดอบรมผู้บริหารและผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาให้ประพฤติปฏิบัติตนด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ เป้าหมายสำคัญ คือ สอนคนเป็นคนดี โดยยึดหลักธรรมทางศาสนา เป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติตนและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556: 5)

ดังนั้น การบริหารโรงเรียนจะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยความร่วมมือของบุคคลหลายฝ่าย อาทิ ชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ครูและผู้บริหารสถานศึกษา บุคคลเหล่านี้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญในการรับผิดชอบดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารที่สามารถจัดหาและใช้ทรัพยากรทางการบริหารที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา และการจัดการเรียน

การสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และมิพดติกรรมในการบริหารงานที่พึงประสงค์ ผู้ร่วมงานและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้ความยอมรับนับถือ มีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการทำงานและทำงานอย่างเต็มความสามารถแบบเป็นทีม เกิดผลงานสูงสุด ผู้ทำงาน ผู้ที่เกี่ยวข้องพึงพอใจด้วย แต่ยังไม่อาจสรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน มีคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์อยู่ระดับใด ดังนั้นการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถบริหารงานได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารที่จำเป็นต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมงานรวมถึงผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งในด้านการทำงาน การปกครอง บังคับบัญชา และการดำรงตนให้อยู่ในฐานะที่น่าเลื่อมใส เคารพนับถือ น่าเลื่อมใส กล่าวคือ มีคุณธรรมในด้านการครองตน ครองคน และครองงาน นั่นเอง

จากความสำคัญข้างต้นและความเป็นมาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 3 ด้าน คือ คุณธรรมในการครองตน คุณธรรมในการครองคน และคุณธรรมในการครองงาน ของผู้บริหารสถานศึกษาจากครูกลุ่มโรงเรียนพนสนิมคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ซึ่งถือเป็นกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงในฐานะผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และรวบรวมไว้เป็นสารสนเทศในการปรับปรุงพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาให้เหมาะสมและดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษาจากครูกลุ่มโรงเรียนพนสนิมคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการประเมิน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและระดับการศึกษาของครู

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนพนสนิมคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 แตกต่างกัน
2. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนพนสนิมคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. **ขอบเขตของเนื้อหา** การวิจัยครั้งนี้ศึกษาพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนพนสนิมคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ใน 3 ด้าน ดังนี้ (มาลิณี จุโฑปะมา, 2543: 382-402) ได้แก่ 1) ด้านการครองตน 2) ด้านการครองคน และ 3) ด้านการครองงาน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนพนสนิมคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 158 คน และกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มจากประชากรครู ในกลุ่มโรงเรียนพนสนิมคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) แบบเป็นสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 113 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนพณิชยการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2564 ประกอบด้วย 1) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน (1.1) 1-10 ปี และ (1.2) มากกว่า 10 ปีขึ้นไป 2) ระดับการศึกษา (2.1) ปริญญาตรี และ (2.2) สูงกว่าปริญญาตรี

3.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาใน 3 ด้าน ดังนี้ (มาลิณี จุโฑปะมา, 2543: 382-402) ได้แก่ 1) ด้านการครองตน 2) ด้านการครองคน และ 3) ด้านการครองงาน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษา เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ และพัฒนาขึ้นในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนพณิชยการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการครองตน ด้านการครองคน และด้านการครองงาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด มีหลักเกณฑ์การจัดระดับ ดังนี้

การประเมินพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมมากที่สุด	มีค่าระดับคะแนน	5
การประเมินพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมมาก	มีค่าระดับคะแนน	4
การประเมินพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมปานกลาง	มีค่าระดับคะแนน	3
การประเมินพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมน้อย	มีค่าระดับคะแนน	2
การประเมินพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมน้อยที่สุด	มีค่าระดับคะแนน	1

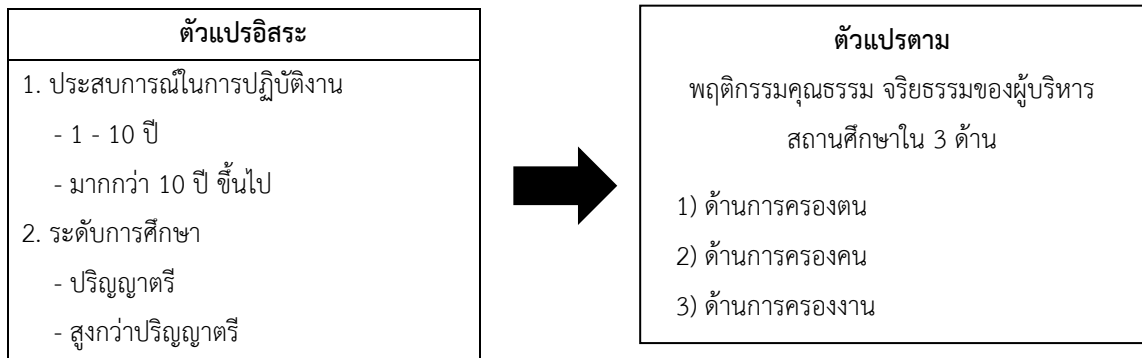
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของครูในกลุ่มโรงเรียนพณิชยการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวน และร้อยละ

5.2 วิเคราะห์การประเมินพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนพณิชยการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผู้วิจัยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 วิเคราะห์การเปรียบเทียบพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพณิชยการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที แบบ Independent t-test

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 1-10 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 67.26 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 32.74 ระดับการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 69.91 และระดับการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 30.09

2. ตอนที่ 2 ผลการศึกษาพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนพนสนิมคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2

พฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพนสนิมคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.07, S.D. = 0.31) และเมื่อพิจารณาทางด้านพบว่าความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการครองงานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.14, S.D. = 0.33) รองลงมา คือ ด้านการครองคน (ค่าเฉลี่ย = 3.99, S.D. = 0.45) และด้านการครองตนน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.83, S.D. = 0.48) ตามลำดับ

3. ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพนสนิมคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และระดับการศึกษา การเปรียบเทียบครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 1-10 ปี กับมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีการประเมินพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพนสนิมคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 ในภาพรวม และรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน และครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี กับครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีการประเมินพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพนสนิมคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย มุ่งศึกษาพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยซึ่งผลการวิจัยสามารถนำมาแปลผลได้ดังนี้

1. พฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าเจตคติของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการครองงานค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการครองคน และด้านการครองตนน้อยที่สุด กล่าวคือ

1.1 พฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการครองงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และปรับปรุงงาน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ความพากเพียรในการทำงานและผลงานเป็นที่น่าพอใจ และน้อยที่สุดคือ การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน โดยการครองงาน คือ การรู้จักงานที่ตนเองกำลังทำ และทำงานอย่างมีความสุข รักและชอบในงานที่ตนเองกำลังทำอยู่ มีวิธีการครองงาน ดังนี้คือ การครองงานโดยใช้ความรู้และปัญญา กล่าวคือ ปัญญากับความรู้อย่างที่เกื้อกูลต่อกันรู้จักการค้นหาคำรู้ใหม่มาช่วยพัฒนางานที่ตนเองทำอยู่ให้ดีขึ้นอยู่เสมอการครองงานโดยใช้หลักธรรมมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ คือ การมีใจรัก มีความพากเพียรทำ ตั้งใจฝึกฝน และใช้ปัญญาไตร่ตรอง งานนั้นก็จะสำเร็จ เมื่องานสำเร็จ การทำงานก็มีความสุข มีความรักในงานการให้ความรักและความเคารพในงานอาชีพของตน ไม่ดูถูกหรือให้ใครดูหมิ่นในงานของตน มีจริยธรรมในอาชีพ คือการซื่อสัตย์ต่องานในหน้าที่ของตน การครองตน การครองคนครองงาน จะเห็นได้ว่าเป็นศิลปะการทำงานให้มีความสุข บุคคลใดใช้หลักการตามที่กล่าวมาก็จะประสบความสำเร็จในการทำงาน ฉะนั้น การการครองตนก็คือการรู้จักตนเอง การครองคนคือการรู้จักผู้อื่น ส่วนการครองงานคือ การมีสมาธิ ดร.สุรรัตน์ ดวงชาต (2563) ให้ความเห็นว่า “ความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้บริหาร องค์การทุกองค์การ ไม่ว่าจะเป็้องค์การภาครัฐ หรือเอกชนจึงปรารถนาที่จะให้มี หรือได้มาซึ่งนักบริหารมืออาชีพมาบริหารองค์การ ซึ่งนักบริหารมืออาชีพคือ ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการบริหาร มีผลงานที่ประสบความสำเร็จจนเป็นหลักประกันถึงความเป็นผู้บริหารที่มีสมรรถนะสูง มีคุณภาพและมีมาตรฐานจนเป็นที่ยอมรับ” ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการบริหารอย่างมืออาชีพจำนวนมากพบว่าผู้บริหารเหล่านั้นจะมีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่โดดเด่นในเรื่องต่อไปนี้ 1) มีบุคลิกภาพที่ดี (Personality) ผู้บริหารมืออาชีพต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี คนที่มีบุคลิกภาพดีคือ “คนที่มีจิตแจ่มใส กายสง่า วาจาดี หรือคนที่มีมาดต้องตา วาจาต้องใจ ภายนอกต้องเยี่ยม” “มาดดีมีชัยไปกว่าครึ่ง” 2) มีความรู้ดี (Knowledge) นักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีความรู้ดี ผู้มีความรู้ดีจะเป็นผู้มีการมีเป็นที่ยอมรับมีคำกล่าวว่า “Knowledge is Power ความรู้คืออำนาจ” ผู้ที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารจะเป็นผู้ที่รู้กว้าง และรู้จัก คือ know something in everything รู้บางสิ่งในทุกอย่าง (ความรู้ทั่วไป ต้องรู้กว้างและรู้ไกล) know everything in something รู้ทุกสิ่งในบางสิ่ง (รู้งานในหน้าที่ต้องรู้จัก) รวมทั้งรู้อย่างถูกหลักวิชา

1.2 พฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการครองคน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการเสริมสร้างความสามัคคี และร่วมกิจกรรมทั้งหมดทั้งในและนอกหน่วยงาน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การเป็นผู้มีความเป็นธรรมทั้งตนเองและผู้อื่น และน้อยที่สุดคือ ให้บริการแก่ผู้มาติดต่องานด้วยความเสมอภาค แนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ โดยการครองคน คือ การรู้จักคนอื่น มองคนอื่นในแง่ดี ในการทำงานร่วมกับคนอื่น การการครองคนเป็นเรื่องที่ยากที่สุด จึงควรทราบหลักการครองใจคน ซึ่งหลักทางพุทธศาสนาได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนในที่นี้จะนำเสนอเฉพาะในส่วนที่สำคัญ ดังนี้ การรู้จักเสียสละแบ่งปันด้วยจิตใจที่โอบอ้อมอารี เป็นการครองใจคนที่วิธีหนึ่ง เพราะการเป็นผู้ให้ทุกอย่าง

แก่บุคคลอื่น ย่อมจะได้รับผลตอบแทนที่มีค่ามากกว่าสิ่งของที่ให้ไป นั่นคือ ทำให้เกิดความรัก ความศรัทธา การรู้จักเลือกใช้ วาจาที่อ่อนหวาน คนอื่นฟังแล้วสบายใจ ยากอยู่ใกล้ ยากคบค้าสมาคมด้วย ต้องมีความรับผิดชอบต่อกำพูดของตนเอง ตามภาษิตที่ว่า “พูดเป็นนายใจเป็นบ่าว” หมายความว่า ให้คิดก่อนพูด พูดแล้วต้องทำ ปฏิบัติตามอย่างที่พูด พลอยยินดี เมื่อผู้อื่นได้ดี ยกย่องชมเชยเมื่อผู้อื่นทำงานประสบความสำเร็จ ให้ความจริงใจ ให้ความช่วยเหลือในโอกาสอันควร การทำ ตนให้เป็นคนเสมอต้นเสมอปลาย คือ การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างสม่ำเสมอ ไม่ให้ขาดช่วงตอน ก็จะทำให้การทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง มีน้ำใจต่อกัน ซึ่งสอดคล้องกับ กุสุมา ยี่ภู่ (2563) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ พึงประสงค์ในทรศนะของครูโรงเรียนวัดบางไผ่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.3 พฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพนสนิมคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการครองตน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีความ จงรัก รักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และ ความรับผิดชอบ และน้อยที่สุดคือ มีแหล่งสำหรับให้ครูค้นคว้าเพิ่มพูนความรู้ในเนื้อหาที่สอน กล่าวคือการครองตน ให้ปฏิบัติตามฆราวาสธรรม 4 ซึ่งเป็นหลักการครองชีวิตของคฤหัสถ์ ใช้สำหรับเรา ๆ ท่าน ๆ ผู้มีใจนักบวช สัจจะ มีสอง ความหมาย ความหมายแรก คือ ความจริง ส่วนอีกความหมาย พูดถึงการใช้ชีวิตโดยยึดความจริงเป็นที่ตั้ง ได้แก่ การเป็น คนถือความจริง เป็นหลักธรรม สำหรับคิด-พูด และกระทำ เรียกว่า เป็นคนจริง คนซื่อสัตย์ คนซื่อตรง รวมทั้งการใช้ความ จริงเป็นหลักในการกำหนดความสัมพันธ์กับผู้อื่น เรียกว่า เป็นจริงใจ พูดจริง และทำจริง ทมะ: มีสองความหมายเช่นกัน ความหมายแรก หมายถึง การฝึกใจตนเอง หรือข่มใจตนเองไม่ให้เป็น ทาสของกิเลส ได้แก่ โภคะ หลง เรียกว่า เรียนรู้ ด้วยตนเอง ฝึกใจตนเอง ฝึกนิสัยตนเอง จนสามารถควบคุมใจ ควบคุมวาจา และควบคุมการกระทำ ให้เป็นไปในสิ่งที่ดีที่ ควรได้ อีกความหมายหนึ่ง หมายถึง การแก้ไขข้อบกพร่องของตน และการปรับปรุงตนให้เจริญก้าวหน้าด้วยสติปัญญา ทมะ: มีจุดหมายที่ทำให้เกิดปัญญา ขันติ: เป็นความอดทนที่ตั้งหน้าตั้งตาทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร โดยมุ่งมั่นอยู่ที่จุดหมาย ของงาน ไม่ท้อถอย หนักเอาเบาสู้ ไม่หวั่นไหว แต่เป็นคนแข็งแกร่ง ทนทานต่ออุปสรรค จนสุดท้ายไปถึงซึ่งความสำเร็จของ งาน หรือความสำเร็จในแต่ละช่วงชีวิต จาคะ: เป็นคนใจกว้างพร้อมรับฟังความทุกข์ ความคิดเห็น และความต้องการของ คนอื่น เป็นคนใจไม่คับแคบ เห็นแก่ตนหรือเอาแต่ใจตน แต่พร้อมที่จะร่วมมือช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละแม้ความสุข สบายส่วนตนหรือผลประโยชน์ส่วนตนได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพระราชวรมณี (ประยูรค์ ปยุตโต, 2528)

2. เปรียบเทียบพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพนสนิมคม 4 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ครูที่มี ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 1-10 ปี กับมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพนสนิมคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทั้งสองกลุ่ม ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าครุมองผู้บริหารสถานศึกษาว่า การครอง ตนยึดหลักศีลห้า การครองคนยึดหลักสังคหวัตถุ 4 และการครองงานยึดหลักอิทธิบาท 4 สอดคล้องกับงานวิจัยของดนัย ชัยกิตติพร (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้หลักคุณธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการใช้หลักคุณธรรมในการบริหารงานของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของ ครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ระหว่าง 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปี โดยรวมและรายด้านเกือบทุกด้าน อยู่ในระดับมาก และไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพนสนิมคม 4 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา ครูที่มีระดับการศึกษา

ปริญญาตรี กับครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพนสนิมคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งสองกลุ่ม ซึ่งครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จะมองคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารไม่แตกต่างกันอาจจะเพราะผู้บริหารมีหลักในการครองคน ครองตน และครองงานตามหลักคุณธรรม จริยธรรม มุ่งเน้นหลักธรรมประจำใจพร้อมที่จะนำพาผู้ใต้บังคับบัญชาไปในทางที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของมารยาท คงเมือง (2558) ได้ศึกษาเรื่อง คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู จังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผลการวิจัยพบว่าคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูจังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 และเพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดอุทัยธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน อีกทั้งเมื่อจำแนกตามเพศ วุฒิกการศึกษา และการทำงานแตกต่างกัน มีการรับรู้คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ มีดังต่อไปนี้

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารควรจะพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการครองตน ด้านการครองคน และด้านการครองงาน ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาด้านการครองตนให้มีบุคลิกภาพที่ดี (Personality) ผู้บริหารมีอาชีพต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี คนที่มีบุคลิกภาพดีคือ “คนที่มีจิตแจ่มใส ภายสง่า วาจาดี หรือคนที่มีมาตต้องตา วาจาต้องใจ ภายนอกต้องเยี่ยม” “มาดดีมีชัยไปกว่าครึ่ง” มีความรู้ดี (Knowledge) นักบริหารมีอาชีพจะต้องเป็นผู้มีความรู้ดี ผู้มีความรู้ดีจะเป็นผู้มีบารมีเป็นที่ยอมรับ มีคำกล่าวที่ว่า “Knowledge is Power ความรู้คืออำนาจ” ผู้ที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารจะเป็นผู้ที่รู้กว้าง และรู้ลึก คือ know something in everything รู้บางสิ่งในทุกอย่าง (ความรู้ทั่วไป ต้องรู้กว้างและรู้ไกล) know everything in something รู้ทุกอย่างในบางสิ่ง (รู้งานในหน้าที่ต้องรู้ลึก) รวมทั้งรู้อย่างถูกหลักวิชาสามารถนำมาพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

2. การพัฒนาด้านการครองคน ให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (chief change officer) ที่ใดไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่นั่นไม่มีการพัฒนาการเปลี่ยนแปลง คือการพัฒนา (changing is development) ผู้บริหารมีอาชีพจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ดีขององค์กรโดยเฉพาะในยุคปฏิรูปยังมีความต้องการผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงจะทำให้งานบรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารที่เป็นผู้นำ

3. การพัฒนาด้านการครองงาน เพื่อเป็นผู้นำวิชาชีพ (Professional leader) นักบริหารมีอาชีพจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ของวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นอย่างดีมีความสามารถในการประกอบวิชาชีพจนมีความชำนาญหรือเชี่ยวชาญในวิชาชีพมีผลงานเป็นที่ประจักษ์เป็นที่ยอมรับของผู้ที่ประกอบวิชาชีพด้วยกันและผู้บริหาร นอกจากนี้จะเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัดเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ประกอบวิชาชีพด้วยกัน

บัญญัติ 10 ประการที่กล่าวข้างต้นจะเป็นเข็มทิศสำหรับผู้บริหารที่จะพัฒนาตนเองสู่การเป็นนักบริหารมืออาชีพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป มีดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในสังกัดอื่น ๆ ซึ่งจะได้นำผลการวิจัยนั้น ไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการบริหารงานของผู้บริหารในแต่ละด้านให้เหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). *คู่มือการสร้างเสริมค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมและวินัยระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- दनัย ชัยกิตติกร. (2558). *การใช้หลักคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประทวน บุญรักษา. (2551). บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ. *หลักการทฤษฎีการบริหารและการบริหารสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- พระเทพวรมณี (ประยูรธ ปยุตโต). (2547). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม*. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- มารยาท คงเมือง. (2558). *คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู จังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. อุทัยธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
- มาลิณี จุโฑปะมา. (2543). *มนุษย์สัมพันธ์*. บุรีรัมย์: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2545). *ชุดฝึกอบรมโครงการอบรมผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2540). *เกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ.2540*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิจัยกองวิชาชีพครู.
- อนันตชัย พงศ์สุวรรณ. (2547). *การบริหารการศึกษาในคลื่นความเปลี่ยนแปลง*. บุรีรัมย์: วิจัย.